

کردی < کارکردن و نابوری < نیشکردن < موچه و بهآینامه‌ی نیش

موچه و بهآینامه‌ی نیش

کاریکت دوزیبیه‌وه. نامه‌ه نهو شته‌یه که پنیوسته بیژ انیت

گریبه‌ستی کار

نگهر تو له‌لایمن خاوندکاریکه‌وه کار دکمیت، تو دمچپته ناو گریبه‌ستیکی کار. زورجار گریبه‌ستی کار به نووسین داریزراوه، به‌لام گریبه‌ستی زارمکیش قبول‌کراوه.

گریبه‌ستی کار چیه؟

(Gesamtarbeitsvertrag (GAV) - گریبه‌ستی پیشه‌سازی تابیهت

(Gesamtarbeitsvertrag (GAV) گریبه‌ستیکی که جیه‌جی دمکریت بو ته‌واوی گروپنکی پیشه‌ی) گریبه‌ستیکی که له نیوان کومه‌لمکانی خاوندکار و یه‌کیتی‌مکانی کریکل‌اندا کوتابی پنهاتوه.

کهمترین پنداویستی‌مکان دیری دکمت، وک:

- کهمترین کری
- 13. موچه‌ی مانگله و قهره‌وو‌کردنوه
- به‌ردو امیونی پارهدانی کری له حالته‌ی بیوانالی به‌هوی نمخوشی و خزمت‌گوزاری سربازی
- ژماره‌ی روزه‌کانی پشوو / (Ferien) نه‌وه نهو شته‌یه که روزه‌انی پشوو پنی دموتریت له سویرا)
- ریساکنی کتی کارکردن
- دریز‌کردنوه‌ی پاراستن له دژی دهرکردن

له سویرا نه‌م چوره گریبه‌ستاله له پیشه‌سازی جوراوجوردا ههن، بو نمونه:

● میوانخانه / پیشه‌سازی هوتیل	● فروشتن (بو نمونه کوپ - میگرؤس)	● بازرگانی بینساری
● قژ شیوان	● نانواخانه / شیرینی	● پوشت و پوشت دارایی

ه‌اوبه‌شکردنی بیژیه‌ی cla به کانتونی:

Probezeit: کارکردن له ماهه‌ی دادگایی‌کردندا

له (Probezeit) ماهه‌ی کتی له‌گئل ماهه‌ی کورت بو ناگدارکردنوه بو نه‌وی تو و خاوندکارمکت له سهرتدا بزانتن که نایا کارمکه گونجاوه.)، تو و خاوندکارمکه حوت روزه ناگدار دمکریته‌وه. له‌گئل نه‌وشدا، ماهه‌ی کورنتر یان دریزتر دتوانریت له گریبه‌ستی کاردا ری‌کبهریت.

دتوانریت له هس کاتی‌کدا گریبه‌ستی کارکردن کوتابی پی به‌نیریت، به مریجک خاوندکارمکه ناگدارکردنوه کوتابی پنیبت که له کوتا روزه‌ی (Probezeit) ماهه‌ی کتی له‌گئل ماهه‌ی کورت بو ناگدارکردنوه بو نه‌وی تو و خاوندکارمکت له سهرتدا بزانتن که نایا کارمکه گونجاوه.) دره‌گتر نه‌بیت. پنیوست ناکلت هؤکلرکان بو کوتابی هینان به روداوکه ناشرکرا بکیمت.

کاتزمیره‌کانی کارکردن

گریبه‌ستی کارکردن دیری دکمت که پنیوسته چهند کاتزمیر له هفتیه‌مکدا کار بکیمت. به تیکرا، خملکی سویرا له هفتیه‌مکدا ۴۲ کاتزمیر کار دکمن.

یلسا زورترین کاتی کارکردن له هفتیه‌مکدا دابین دکمت:

- ۴۵ کاتزمیر له کومپانیا پیشه‌سازی‌مکان و هسره‌ها بو کارمعدانی توفیس و ستافی ته‌کنیکی و ستافی فروشتن له کومپانیا گوره‌کانی فروشتن
- 50 کاتزمیر بو همومان

نگهر تو زیاتر له ژماره‌ی کاتزمیرکانی گریبه‌ستی کار دکمیت، به‌لام له زورترین کاتزمیرکانی کارکردنی هفتانه تیپیر مکه، نام کاتزمیره زیاده‌یه به کاتی زیاده دادنریت.

له چ مهريچنکدا پيوسته کاتي زياته کار بکھيت؟

خاوضکل مکت له اونه داوت له بکت که کاتي زياته کار بکھيت نھگر:

- کاتي زياته پيوسته.
- له روي جسمتي و دھرونييه زور پيوست نيه.
- کتھکاتي کار کردن و پشوهکاتي روزانه ريزان ليدھگيريت.

تعمات نھگر بريل بدھيت که کاتي زياته کار بکھيت، دھيت نام ياسايانه جيھجي بکھيت.

کاتي زياته چون قهرهيو دھگريتهوه؟

- کاتي زياته پيوسته قهرهيو بکريتهوه به زيادکردني موچه به ريزه 25%.
- لهگهل نھرشد، کاتي زياته دھوانرنت قهرهيو بکريتهوه به لايھني کھمھوه له هھمان ماوهدا. نھمه پيوستي به رھزآمعدني تو و ريکھوتنيکي نووسراو هھيه له نيوان تو و خاوضکارهکت.
- نھو بهريويهانهي که گريهستي بهريويهردنيان هھيه به شيويهکي گھتي مافي زيادکردني موچهيان نيه. نھمه له گريهستي کاردا ريکدمخريت.

نایا ناتوانيت کار بکھيت؟

نھگر نھخوش يان بريندار بوويت، نھوا بو ماويهکي دياريکارو موچهکت ورمھگريت.

له حالهتي نھخوشيدا، نھمانهيو خواروه جيھجي دھگريت:

نھگر نھخوش بوويت يان هھست به باشي نھکھيت له کاتي دووگياندا، پيوسته به زووترين کت خاوضکل مکت ناگدار بکھيتهوه. وک ياسايهک، پيوسته پروانمھي پزيشکي پيشکھش بکھيت بو نيوانايي بو کار له روي سنيھي نامدھنھيون. لهگهل خاوضکل مکت پيشکھه بو نھوي بزانيت چ ياسايهک بهسر تودا جيھجي دھگريت. نھگر تھنھا بهھوي نھخوشي يان دووگيانيهوه دھوانرنت باري کار کم بکھيت، پزيشکھه دھيت لهسر پروانمھي نيوانايي بو کارکردن زورترين ژملھي کاتژمير مکان نيشان بدت که دھوانرنت روزانه يان هھتھيک کار بکھيت. موچهکت بو ماويهکي دياريکارو ورمھگريت.

له حالهتي رووداويکدا/ برينداربون، نھم خالاهيو خواروه جيھجي دھگريت:

به زووترين کت خاوضکل مکت ناگدار بکھيهوه له برينداربون/ رووداومکت، بهني گويدانه نھوي که نايه له کاتي کارکردن يان له کاتي نازادا رووداوه. پيوسته خاوضکل مکت دھستھجي کومپانيي بيھکھي ناگدار بکتهوه. نھوان فورميکت بو دھنرين که تو و پزيشکھکت پيوسته زانيلري پيشکھش بکن دھبارھي برينھه/ رووداومکه و باري تھندروستيت. له سويسرا خاوضکل مکان دلنيي دھن به کارمھندکھيان له نھجھي برينداربوني رووداومکان. له روي سنيھي دوي رووداومکه/ برينداربون، (Taggeld پارداني بهردوم نھگر نھوانرنت کل بکھيت) ورمھگريت که يھکسانه به 80% موچهکت. (Taggeld پارداني بهردوم نھگر نھوانرنت کل بکھيت) دھريت بهني گويدانه نھوي که نايه رووداومکه له کاتي کاردا رووداوه (رووداوي پيشھي) يان له کاتي پشودان (رووداويکي نا پيشھي). تھنھا جيوازي: نھگر تو کار بکھيت و کاتژميرکھي کارکردني هھتھت کمتر نيټ له 8 کاتژمير، نھوا تھنھا رووداومکان له شويي کاردا بيھيان هھيه.

پاراستن دزي دھکردن:

له ماويهدا که تو مولهتي نھخوشيت، خاوضکل مکت ريگھي پي ندرنت له کارمکت دوور بکھيتهوه، بهلام هھوه دھوا دھوانرنت دھست لهکل کيشانه مکت پيشکھش بکھيت له کاتي مولهتي نھخوشيدا.

کوتايي هينان به کار / دھکردن

تو و خاوضکل مقي نھويان هھيه که پھوندی کل کوتايي بيټيت.

کاتي کوتايي به کار مھي دھنيټ، پيوسته هھنديک مھج جيھجي بکريت. له گريهستهکدا نامزه به بهوه کراوه که نھگر ناگدارکردنھي کوتايي هينان به نووسراو نيټ. نھگر نا، ناگدارکردنھي مھي زار مھي بو کوتايي هينان بهسه.

ماوهي ناگدارکردنھوه

نھگر دھوتيت پھوندی کلکردن کوتايي پي بيټيت، پيوسته پاهند بيت به ماويهه که له گريهستي کاردا ريکھوتوه. نھگر گريهستي کل يان (Gesamtarbeitsvertrag (GAV گريهستيک که جيھجي دھگريت بو تهروي گرويکي پيشھي) ماويهکي ناگدارکردنھي تيټا نھيت، نام ماويهه خواروه جيھجي دھگريت:

- ماوهی خار کردن له کاتی خار کردن: ۷ رۆژ ژمین
- له یه کم سالی کار کردن: ۱ مانگ له کوتلی هر مانگی کدا کوتلی بپنیت
- له سالی دووهمه تا نویمی کار کردن: ۲ مانگ، له کوتلی ههمو مانگی کدا
- له سالی دیهیمی کار کردن: ۳ مانگ، له کوتلی هر مانگی.

گریهستی کار کردنی ماوه دیاریکراو به شیویهکی نۆتوماتیکی کوتلی دیت له کاتی دیاریکراو. نەگەر کلریکی نۆیت نییه دوای تاو او بوونی ماوهی ناگدار کردنه که، دجیت وک بیکار خۆت تۆمار بکیت.

پاراستن له کاتی تووشبوون به نهخۆشی / پرووداو

له حالتهی نهخۆشی یان برینداریوون، خاوندکار مکت له وانیه و ازت لی نههینیت. له حالتهی پراستنه، پراستن ههیه له لایردنی:

- ۳۰ رۆژ له سالی یه کمه کار کردن
- ۹۰ رۆژ له سالی دووهم- پینجهمی کار کردن
- ۱۸۰ رۆژ له سالی شهشهمی دامزراندنی
- له ماوهی دووگیانیدا و له ۱۶ ههفتهی دوای مندالیوون.

له ههمو نهم حالتهی، خاوندکار دجیت چاوپرئ بکلت تا دمکریهته سه کار. تهنه نهم کاته ریگه به کوتلی هینان دهریت. گرنگ: وک کارمنزیک، ههروها دهنانیت گریهستی مکت له ماوهی بلۆ کردن کوتلی پی بهینیت.

چی پروودات له حالتهی نهخۆشی یان برینداریوون دوای نهوهی خاوندکاره که توی دهر کرد؟

واته: خو نه گهر که سیک له تیره نه خووش بوو یان له سه ر بوو با به نه ریت یان ده مریت. کاتی کوتلیهکه بهردوام دجیت به زووترین کلت که دهنانیت بگهر نیته سه کار مکت و دریز دمکریته تا بهرواری کوتلی هاتی داهتوو (بۆ نمونه تا کوتلی مانگ).

تکایه تپینی: نەگەر به رز امندی خۆت کوتلیت به کار مکت هینا، نهم ماوهی بلۆ کردن جیهجی ناکریت.

Arbeitszeugnis: سه چاوه / پروانامه کار

کاتی کار مکت تاو دجیت، تو پروانامه کار و درمگرت یان به شیویهکی ناسلی (Arbeitszeugnis ههسنگندن / گهر اهدانی کار مکتی تو له لایین خاوندکاره). نهمه له کاتی کدا به تو داوای کلریکی نوئ دجیت.

سه چاوه (Arbeitszeugnis ههسنگندن / گهر اهدانی کار مکتی تو له لایین خاوندکاره) دهلیت:

- دهسپیکردن و کوتلی هینان به پهروندی کار
- کار و چالاکیه کانت له کاتی کار کردن
- باری کار مکت وک ریژهی سدی
- کوالیتی بابت کار مکتان
- ههسنگندن رهقار مکتان
- هۆکاری دهر کردن (Arbeitszeugnis ههسنگندن / گهر اهدانی کار مکتی تو له لایین خاوندکاره) (لایردنی، گورینی سه پهشتیار، نه کی نوئ، هند)

سهنته رهکانی راونی کار و کۆمه لهکانی کریکاران

یه کیتی بازار گانی یونیا

یونیا گهورترین یه کیتی له سوئیسرا. کهرتی گشتیه و فره مانبران له پیشه ساری و بازار گانی و بیناساری و کهرتی خزمهتگوزاری تایبته ریکدمخت. ههروها یونیا گهورترین سندوقی بیمه بیکاری له سوئیسرا بهر توه دجیت.

وه لامکان له خزمهتگوزاری Unia CLA

یه کیتی سهنتیکا

وک سهنتیکایهکی کریکاری، سینا نوینه ایهتی کریکاران مکت له ههمو جوره پیشه یهک له بازار گانی و خزمهتگوزاری و پیشه ساریدا. راونی کار مکتان به نهمانی، فره نسلی، نبتالی، نبتانی، پورتوگالی، کروات و نینگلیزی سه دجیت.

هه ریمی سینای رۆژ هه لاتی سوئیسرا

20 یهکیتی کریکلان له کونفیدراسیونی یهکیتی کریکلانی سويسرا هیز مکاتیان یهکخت و گهورترین ریخراوی چمتوی بهرژ موندییهکانی کریکلان له سويسرا بیکدههینن.

[بایتهکانی SGB](#)

Travail.Suisse

Travail.Suisse ریخراویکی سهر بهخوی چمتوی فرمانبرانه، که ۱۰ کوملهی سهر به نوانن. نم کوملهانه نوینره ایته 150.000 نهدام دکهن له مهودایهکی فراوان له پیشهسازی و ناوچهکانی کهرتی تلیهت و خزمانگوزاری گشتی.

[زانیاری و ناموزگاری](#)

سهندیکای سهندیکا

سهندیکاکوم کلامندکان ریخدهخت له بزاری پوس و کوریس و نیسپریس و بزاری پاکتهکان (به تلیهتی لوجستی)، پوس، هاتووچو و ژیرخان، پیوندی، نای تی، سهندیکای پیوندیکردن، پیشهسازی پیوندییهکان، هونری گرافیک و پاکتیج، بازارگانی کتیب و میدیا، راکهاندن و میدیای نهلیکترونی و پیوندی بینراو.

[ریهیری نژاد Syndicom](#)

هوتیل و یهکیتی گاسترو

ریخراوی پیشهیی بو هوتیل و پیشهسازی ناناواخانه

[هوتیل و یهکیتی گاسترو](#)

کری

موچهیک و مردمگریت بو نهی کارهی که دهیکهیت.

کری دادپهروهرانه

نهگهر دتههیت بزانیته موچهی ناوندی چیه که به شیویهکی ناسایی مانگانه دهرتیت له سويسرا بو کریکی دیاریکراو، دتههیت ژمیریلی **موچهی نیشتمانی** بهکاربهینیت. جیاوازی گهره ههیه له نیوان کنتونهکان، بویه لهوانهیه له زیوریخ زیاتر بدهست بهینیت له سانت گالین.

کههترین کری

له سويسرا، کههترین کری له ناستی نیشتمانیدا نییه. ههروها حکومتی ههرتیمی کوردستان ههچ موچهیهکی دیاری نهمردوه. بو نم مههسته، یهکیتییهکان و کوملهکانی خاوندکارکان گتوگوییان لهسهر کههترین کری کردوه له ههندیک کهرتا. نهمانه دتههنتیت له گریهستی کوملهایته یان ستانداری کاردا بدوزینهوه. له بهر اوردیکی نیودمولهغیاده، بهلام کری سويسری به شیویهکی گشتی بهرزه، ههچنده کههترین کری نیشتمانی نییه.

کری یهکسان

یاسای فیدرالی و یاسای یهکسانی پیویستی به موچهی یهکسان ههیه بو ژنان و بیوان. واته ژن و بیوا دهینت ههمان موچه وهریگرن بو کری یهکسان.

ژمیرههی موچه

[ژمیریلی موچهی نیشتمانی](#)

[سلیمانی - ناملی موچه](#)

پارهدانی کری

خاوندکارکهت به شیویهکی ناسایی موچهی بانککهت یان ههژماری پوستهکهت له کوتلی ههسو مانگیکدا دهمگوازیتهوه.

و هک یاسایهک، کری کاتی ریخدهخرا. موچه بهیپی کاتژمیرمکانی کارکردن دیاری دمکرتیت:

- کری کاتژمیر
- کری روزهانه
- موچهی ههفتهانه
- کری مانگانه

کری پارچه

مووچه و مووچه

وگ کارمهنیک، له کوتایی مانگی کارکردندا **مووچه** و مردهگریت. لهبلری وردمکلریهکلی مووچههه بزانه

مووچهی **فهرمانبهران وگ** فهرمانبهریک دیرلی دهرنیت لهبلری مووچههه روونکردنههه دهرنیت ههموو بیکهاتنهکلی کرتی دهرنیتنههه، تیچووی کل و سوودی کومهلایهتی.

خاوضکلرکعت ناچاره ههموو سالتیک بهیانههههیک بلآو بکاتههه. به شویوههکی نلسایی له کوتایی مانگی کانوونی دوومدا و مردهگریت. نهگهر چند کاریکت ههینیت یان له ماوهی سالتیکدا کاریکت گوربهنیت، نهوا بو هر کاریک یک راگهاندنی مووچه و مردهگریت.

مووچهی فهرمانبهران گرنکترین مووچهی سألانهی **فهرمانبهرانه**

بهنگهنامهکلی نمونه

DE PDF, 232 kB Beispiel Lohnabrechnung PDF

PDF, 696 kB Beispiel Lohnausweis PDF

ناسایی کومهلایهتی

زانیاری ورد لهسهر ناسایی کومهلایهتی

ناسایی کومهلایهتی

deutsch زانیاری ورد لهسهر ههموو سیستهههکلی بیمه کومهلایهتی

ژمنیری بهشدلریهکلی ناسایی کومهلایهتی

بیمه رووداو

له سویرا، بنویسته ههموو خهلمک له رووداوکان دلتیا بکرتنههه. خاوضکلرکان ناچارن دلتیایی بدن به ههموو کریکلریک که بیمه رووداوی هاتوچویان ههیه:

- نهگهر تو کار دهکهنیت، تو لهگهل کومپلنیهکی بیمه رووداو تو مار دهرنیت له ریگهی خاوضکارهکتهههه. مووچهی فهرمانبهرانی هریم دابهش دهرنیت نههه بو نهو کسهانهش راسته که له مالهه کار دهکهن و راهبنان دهکهن.
- نهگهر له ههفتهههکدا کهمتر له ههشت کاتژمیر کار دهکهنیت یان خوت کار دهکهنیت، بنویسته خوت بیمه رووداو و مردهگریت. دهنوانیت نهههه وگ **زیادکراویک لهگهل بیمه تهندروستی** خوت و مردهگریت. بیمه تهندروستیت پشهکه
- نهگهر تو وگ بیکار تو مار دهرنیت و سوودی بیکاری و مردهگریت، به شویوههکی نوتوماتیکی بیمه (Suva گهرهترین کومپانیای بیمه رووداو) بندهدرنیت. نرخی بیمه له مووچهی فهرمانبهران کهمدهکرتنههه

پارهی خیزانی

فهرمانبهران و فهرمانبهرانی هریم دهنوانن مووچهی فهرمانبهران و مردیگرن

بنویسته داواکلی پشهکمش بکهنیت بو دابهنکردنی پارهی خیزانی لهم شویننههه خولوه:

- وگ کارمهنیک: له ریگهی خاوضکارهکتهههه له (Familienausgleichskasse FAK) نوسینگهی قهربووکردنهههه پارهی خیزانی ریکهدهخت)
- نه گهر نیهه له سهه ر نهه و مه به سهه (Ausgleichskasse) بهریوهههههههه ناسایی کومهلایهتی سلیماتی بهریوهههههههه نیهه بهرپرسیاران له دابهنکردنی سوودهکلی نههه بیمههه) بکه ن که له سهه ر نهه و که سهه ی که نیهه ده بیهه ن.

پارهی خیزانی بو فهرمانبهران

فهرم و نامیلکهای FAK

پارهی خیزانی بو کسهانی کرتیکار

زانیاری و شنیواکهای SVA St.Gallen

خالی په یوه نډیه کان

دوزینه مهی خالی په یوه نډی دروست، ناموزگری یان دسه لات له ناوچکته: خالی په یوه نډیه کان

Informationsplattform für Zugewanderte im Kanton St.Gallen 2024 ©